

SOCK10: Kandidatuppsats, 15 hp

Utformandet av flyktingars sociala nätverk i svensk grundskola

---

Flyktingars nätverksbildande i förberedelseklass och ordinarie klass

Neira Ruznic

Handledare: Sandra Jönsson

Lunds universitet
Sociologiska institutionen
Avdelningen för sociologi
Vårterminen 2024

Abstract

Author: Neira Ruznic

Title: *Formation of refugees' social network in Swedish school - Refugees' network formation in preparatory and ordinary class.* [translated title]

Supervisor: Sandra Jönsson

Page number: 37

2024-05-14

This study presents refugees' experiences of forming a social network in Swedish elementary schools during the refugee crisis year 2015. The aim of the paper is to extract an understanding of refugees' experiences of undergoing the process of being placed in preparatory class and later in ordinary class. This study has been approached through a qualitative method in the form of semi-structured interviews. Six interviews have been conducted with refugees that arrived during the 2015 refugee crisis and went to elementary school in Sweden. This paper will examine the interviewees' stories based on three different theoretical starting points: social integration, collective deviance and socialization. The conclusion of this study is that the interviewees conveyed the difficulties of forming a social network, especially in the beginning of their schooling. Most of the interviewees claim that a formation of a social network was developed in the preparatory class. The interviewees also established a social network over time in the ordinary class, despite their difficulties as a newly arrived in Sweden. An important finding in the study is that an increased knowledge of the Swedish language among the study's interviewees, has been a key factor in the development of a social network in the Swedish elementary school. Based on the study, further research could be interesting on refugees' academic progress in school, how some refugees develop a social network and others do not or why refugees' integration looks different.

Keywords: "*Refugees year 2015*", "*preparatory class*", "*ordinary class*", "*Swedish elementary school*", "*social network*".

Förord

Först och främst vill jag tacka de sex intervjupersonerna för att de har ställt upp och delat med sig av sina sårbara erfarenheter utifrån en viktig tid i deras liv. En tid där flykt till ett nytt land med främmande kultur har varit aktuell på grund av de konflikter och krig som uppstått i intervjupersonernas ursprungsland. Jag är ytterst tacksam över vad jag har fått höra och lära mig som har bidragit till nya perspektiv på flyktingar.

Jag vill även tacka min kontaktperson som hjälpte mig komma i kontakt med de dåvarande flyktingarna.

Slutligen vill jag också tacka min handledare Sandra Jönsson som bidrog med sin kunskap och sina intressanta perspektiv under skrivprocessen.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Problemformulering.....	1
1.2 Syfte och frågeställning.....	2
2. Kunskapsläge.....	3
2.1 Flyktingkrisen år 2015.....	3
2.2 Skolan i Sverige.....	4
2.3 Flyktingars erfarenheter av skolan.....	6
3. Teoretiska utgångspunkter.....	7
3.1 Social integration.....	7
3.2 Kollektivt avvikande.....	9
3.3 Socialisation.....	10
4. Metod.....	10
4.1 Metodologiska överväganden.....	11
4.2 Urval och avgränsning.....	12
4.3 Metodens tillförlitlighet.....	13
4.4 Databearbetning.....	14
4.5 Forskningsetiska överväganden.....	16
4.6 Metodens förtjänster och begränsningar.....	18
5. Resultat och analys.....	19
5.1 Inledning.....	19
5.2 Presentation av intervjupersonerna.....	20
5.3 Flyktingarnas sociala nätverk genom grundskolan.....	21
5.4 Språket som en begränsning till att skapa ett socialt nätverk.....	22
5.5 Upplevd syn på flyktingar från andra elever.....	24
5.6 Flyktingars utformande av socialt nätverk.....	26
6. Avslutande diskussion.....	28
7. Referenslista:.....	30
8. Bilagor.....	33
8.1 Bilaga 1:.....	33
8.2 Bilaga 2:.....	35
8.3 Bilaga 3:.....	36

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Under den så kallade flyktingkrisen år 2015 var ett stort antal människor på flykt med anledning av konflikter, krig, fattigdom och förföljelser i världen (UNHCR, 2016). Orsaken som ligger bakom de många flyktingströmmarna är konflikter som pågår allt längre. Konflikterna drev rekordmånga människor på flykt och under år 2015 anlände över en miljon människor till Europa (Peters et al., 2023, s. 1). En av de få länder som hade en generös mottagningspolicy för flyktingar var Sverige, där det under år 2015 fanns 160 000 asylsökande (Brljavac 2017, s. 97). En av de flyktinggrupper som Sverige generöst tog emot under flyktingkrisen var ensamkommande flyktingbarn (ibid.).

Under den massiva flyktingkrisen år 2015 hade europeiska länder olika tillvägagångssätt på hur unga flyktingar skulle inkluderas in i skolsystemet (Öhrn et al., 2023 s. 2). Skolan var under denna tid essentiell för unga flyktingars integration och trygghet (Öhrn et al., 2023 s. 1). Sverige har lyckats i hög grad med att placera och integrera ensamkommande barn och ungdomar. Detta har varit en av de största utmaningarna för de europeiska länderna, då denna grupp kräver mer stöd än andra flyktinggrupper (Brljavac 2017, s. 97). Året 2015 fick 35 000 ensamkommande barn asyl i Sverige, där de flesta hade kommit under de fyra sista månaderna av året (ibid.).

Flyktingbarnen placeras utifrån deras olika utbildningskontexter och kunskaper enligt Karlsson. Barnen placerades i en förberedelseklass för att lära upp de nyanlända flyktingbarnen (Karlsson 2018, s. 5). Processen för de nyanlända flyktingarna i skolan börjar ofta med "välkomster", där elever och vårdnadshavare blir informerade om det svenska skolsystemet genom kommunen (Skolverket 2015, s. 17). I många kommuner genomförs även tester i samband med att flyktingarna påbörjar sin skolgång i Sverige. Detta för att kartlägga elevernas kunskaper. Resultaten som visas under testerna är avgörande för att få kännedom om vilka ämnen som eleverna behöver mest hjälp med (ibid.). Svårighetsgraden anpassas efter elevernas individuella kunskapsgrad då de ofta har olika kunskaper (Karlsson 2018, s. 5). Många skolor har förberedelseklasser där eleverna först placeras för att få en språkstimulans och särskild hjälp med

andra ämnen som de uppvisar brister i (Skolverket 2015, s. 17f). Sedan år 2014 har flyktingelever fått omgående placering i en ordinarie klass. Detta för att de efter hand ska placeras i ordinarie klass efter den förberedande klassen (ibid.). Syftet med de förberedande klasserna var att kunskap i främst det svenska språket skulle ges. Detta för att eleverna skulle bättre förstå läraren och andra elever inför när de skulle placeras i ordinarie klass (Karlsson 2018, s. 5).

Att undersöka flyktingars upplevelse av den svenska högstadieskolan är av intresse för den sociologiska vetenskapen. Detta eftersom att en analys av erfarenheter kan bidra till en förståelse av hur flyktingar upplever förberedelseklass respektive ordinär klass, där en identifiering av samhällsförändring kan bidra till inkludering och etablering. Studien är essentiell för att öka kunskapen om skolans roll i flyktingars trivsel, känsla av trygghet och integrering i ett främmande land. Genom att studera flyktingar som anlände år 2015 till ett land med en ny kultur och språk, kan en ökad kunskap utvinnas om den svenska skolans roll för etableringen i samhället. Kunskapen om skolans betydelse för flyktingarna som anlände år 2015 kan sedan tillämpas på framtida flyktinggrupper med likartade förutsättningar. Forskningen om flyktingar som anlände år 2015 kan vara relevant för framtida flyktingar (Meyers & Simsa 2018, s. 1166). Flyktingkrisen har bidragit till ökade förberedelser och insatser för hanteringen av flyktingar (ibid.). Kunskap som utvinns från denna studien ger möjlighet till fördjupad kunskap om skolans roll i välkommandet av flyktingar. Studien kan även vara ett verktyg för att organisera en lyckad integration i Sverige.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att undersöka det sociala nätverket för flyktingar utifrån deras erfarenheter av processen att bli placerade i förberedelseklass och sedan i en ordinarie klass.

- Vilka erfarenheter har flyktingar av att genomgå processen från att bli placerade i en förberedelseklass till att sedan börja i en ordinarie klass?
- Hur beskriver flyktingar sitt sociala nätverk under sin skolgång i den svenska grundskolan?

2. Kunskapsläge

I denna del kommer jag att definiera begreppet “flykting” och presentera kort om målgruppens bakgrund och historia utifrån befintlig forskning på området. Detta på grund av att målgruppens erfarenheter, förutsättningar och ursprung har en påverkan på hur gruppen erfarar förberedelseklassen respektive den ordinarie klassen i den svenska högstadieskolan.

2.1 Flyktingkrisen år 2015

Marek Rohr Garztecki (2016, s. 123) definierar begreppet “flykting” utifrån Maelys definition, som baseras på en konvention relaterad till flyktingars status, där definitionen sedan blev adopterad år 1951 av FN:s konferens för fullmäktige i Genève. Den adopterade definitionen av begreppet utgår ifrån att en person har en välgrundad rädsla att bli förföljd av anledningarna: ras, religion, nationalitet, medlemskap i en viss grupp och politisk åsikt som inte är normen i personens ursprungsland (ibid.). Därmed använder personen ett annat mottagarland som skydd, där resultatet av rädslan i samband med händelserna i det föregående landet, har bidragit till att personen inte vill eller kan återvända till sitt ursprungsland (ibid.). Utifrån Maelys resonemang beskrivs även att termen “flykting” har uppkommit genom nationella gränser, där gränser konstruerar separata stater och definierar vilka som är en outsider respektive insider (Rohr-Garztecki 2016, s. 124).

Under år 2015 var länder i Europa överens om att de handskades med den största flykting- och migrationskrisen sedan andra världskriget (Bostjan 2022, s. 274). En av de första konsekvenserna av en sådan omfattande flyktingström var avstängningen av Schengens gräns- och säkerhetssystem. Detta på grund av att flyktingarna istället korsade gränsen mellan länderna. De så kallade “gröna gränser” som exempelvis genom fält och skogar (Bostjan 2022, s. 274). Under år 2008 hade antalet flyktingar beräknats vara 158 000 och under år 2015 hade över en miljon flyktingar anlänt till Europa, vilket pekar på den dramatiska ökningen genom åren (Peters et al., 2023, s. 1). Flyktingarna som anlände under år 2015 var mestadels från Syrien, Irak, Somalia, Libyen, Afghanistan och Eritrea. Människor flydde främst från krig, etniska konflikter eller fattigdom.

Bara i Sverige beräknas det ha kommit 160 000 asylsökande under år 2015 (Brljavac 2017, s. 97). Brljavac konstaterar i sin vetenskapliga artikel att den höga summan flyktingar berodde på att Sverige välkomnade flyktingar under denna tid (ibid.). Den flyktinggrupp som Sverige främst mottog var barn, både de som kom med familj och de som kom själva. Bara i Sverige kom 35 000 ensamkommande barn (Brljavac 2017, s. 97). I Sverige är det kommunernas socialtjänst som fundamentalt har ansvaret för att utreda barnets behov av stöd och även besluta om insatser gällande placering i boenden (Backlund et al., 2021, s. 97). Flyktingar under året 2015 blev placerade av myndigheter på platser med tillgång till flyktingläger, lediga lägenheter och tillfälliga bostäder (Öhrn et al., 2023, s. 4). Enligt Backlund et al (2021, s. 76) är socialtjänsten i centrum när det gäller mottagandet av asylsökande flyktingar. Socialtjänsten i samband med asylsökande barn är uppbyggt av flera parter (ibid.). Migrationsverket ansvarar för barnen under asylprocessen och frågor om bidrag och ersättning under asyltiden (ibid.). Landstingen har ansvaret för en likvärdig hälso- och sjukvård för de asylsökande barnen precis som de redan bosatta barnen i Sverige har (Backlund et al., 2021, s. 76). Asylsökande barn har även rättigheten att gå i grundskolan precis som andra barn (ibid.).

2.2 Skolan i Sverige

Enligt Bandala et al (2017, s. 101) bidrar utbildning med att producera kunskap, skicklighet och förmågor. Dessutom ramar utbildning in kulturella mönster, rådande normer, regler och praktiker i vardagslivet (ibid.). Utbildning är dessutom ett instrument som producerar idéer, värderingar och vanor (Bandala & Andrade 2017, s. 101). Avalos (1992, s. 420) konstaterar att utbildning som en mänsklig rättighet har etablerats av UN deklARATIONEN av barns rättigheter år 1959 och har sedan dess bekräftats av "världskonferensen för utbildning för alla" år 1990, som organiserades av UNICEF och World bank (ibid.). Internationella organisationer anser utbildning som rättigheten till grundläggande utbildning och rättigheten att vara läskunnig (Avalos 1992, s. 420). Länderna som tog emot flest flyktingar under år 2015 var Tyskland, Ryssland, Frankrike och Sverige (Öhrn et al., 2023 s. 2). Sverige var det land som hade den mest generösa policyn för mottagandet av flyktingar, särskilt gällande unga barn och ensamkommande unga (Sandström 2023, s. 6).

Då skolan var essentiell för mottagandet av unga flyktingar och deras integration så ökade pressen på de lokala skolorna (Öhrn 2023 et al., s. 2). Eftersom att skolan är den centrala mötesplatsen för ungas vardagsliv, förståelse och nationell kunskap så fick skolorna mest ansvar för unga flyktingar i Sverige (ibid.). Pressen ökade även bland lärare och personal som uppgav att de kände sig oförberedda, vilket bidrog till att skolorna var tvungna att improvisera och utveckla nya planer (ibid.). Även var diversiteten bland flyktingarna en utmaning, då eleverna hade olika förkunskaper (Öhrn et al., 2023 s. 5). Den största utmaningen i Sveriges skolor var de flyktingar som hade minst språkliga kunskaper i svenska och andra ämnen. Det fanns även för få lärare som kunde undervisa (ibid.). Skolorna i Sverige fokuserade på att lära ut det svenska språket till flyktingarna under år 2015, då språket är nyckeln till studenternas framsteg i sin utbildning, men även integrationen i det svenska samhället (Asghari 2022, s. 162). De svenska skolorna under år 2015 fokuserade främst på att lära flyktingeleverna svenska, men även andra obligatoriska ämnen som till exempel engelska, matematik, religion, historia och samhällskunskap vilket ytterligare utmanade skolorna och lärarna (Asghari 2022, s. 161). Asghari (2022, s. 162) uppger i sin vetenskapliga artikel att flyktingelevernas ålder även hade en påverkan på undervisningen. Detta eftersom att ju äldre eleverna var när de anlände till Sverige, desto svårare var det för dem att klara den svenska utbildningen (ibid.).

Nusche (2009 s. 3) skriver i sin vetenskapliga artikel att flyktingelever ofta haft en lägre standard av utbildning i sitt ursprungsland, jämfört med den utbildningsstandard som finns i mottagarlandet. Ofta placeras flyktingeleverna i förberedelseklasser innan de sedan placeras i ordinarie klasser (ibid.). Detta för att eleverna ska få mer stöd för att lära sig det svenska språket och även andra skolämnen. Nusche (2009, s. 27) betonar att placeringen av flyktingelever i förberedelseklasser kan fungera bra, eftersom att eleverna kan få bra grundläggande utbildning. Hon menar dock att flyktingeleverna inte ska separeras för längre från de andra eleverna (ibid.). Vissa elever kan hållas i förberedelseklasserna för länge, då eleverna inte anses vara passande för övergången till vanlig klass. Detta kan bidra till en motsatt effekt där onödigt mycket resurser läggs på sådana separata klasser. Klasserna kan kräva att vissa delar av den standardiserade läroplanen plockas bort, där en stigmatiserande effekt kan uppstå (ibid.). Även lärs ofta ämnena i förberedelseklasserna ut av mindre kvalificerade lärare, vilket gör att eleverna får försämrade förutsättningar för att lära sig det svenska språket. Nusche (2009, s. 28) konstaterar dock att de

skolor som har lagt höga krav och standard på sina andraspråkskurser samt läroplaner ofta har lett till en framgångsrik undervisning för flyktingeleverna. Även de skolor som besitter lärare för språkstöd med särskild andraspråksinlärningsutbildning har kunnat på ett framgångsrikt sätt stötta eleverna i föreberelelseklasserna (ibid.).

2.3 Flyktingars erfarenheter av skolan

Utifrån Öhrn et al (2023, s. 2) uppmärksammades en signifikant företeelse mellan de mottagna flyktingarna och utbildningssystemet i Sverige. Flyktingeleverna visade mest uppskattning för skolor som var dekorerade med typisk skol interiör enligt Öhrn et al (ibid.). Öhrn et al (2023, s. 2) betonar även att flyktingarnas erfarenheter varierade beroende på vilken skola och vilken läroplan som erbjöds (ibid.). Erfarenheterna grundar sig i vilket område som skolorna var belagda på. På ett geografiskt plan var de skolor på glesbygden uppskattade i högre grad eftersom en större känsla av samhörighet upplevdes "då alla kände alla" (Öhrn et al., 2023, s. 2). Detta bygger på att det kan finnas en större solidaritet och sammanhållning bland den lokala befolkningen (Öhrn et al., 2023, s. 2). Flyktingar som studerades i Asgharis (2022, s. 162) studie betonar hur de upplever skolan som en viktig faktor för integrationen i det svenska samhället. Ashgari menar ytterligare att flyktingars skolsituation kan bli påverkad av de hierarkier och strukturer som de stöter på i skolan vilket kan leda till exkludering (ibid.). Trots att flyktingarna går på samma skola som svenskfödda barn, så har de ofta svårigheter med att bilda vänskapsband med dessa elever (Asghari 2022, s. 162).

Salam et al., (2022, s. 181) som främst studerar om syriska flyktingar, uppger i sin vetenskapliga artikel att flyktingars upplevelser i skolor som är dåligt anpassade för flyktingar har lett till diskriminering av andra studenter och personal, där en känsla av ensamhet uppstår. Därmed menar Salam et al., (2022, s. 181) att en positiv skolmiljö är av vikt för att flyktingar ska kunna anpassa och anamma ett nytt liv i mottagarlandet. För många unga är skolan en fundamental plats där milstolpar nås, förhållanden skapas och identitet formas (Salam et al., 2022, s. 182). Det konstateras vidare att flyktingar känner isolation när de först kommer till mottagarlandet på grund av att de inte kan språket (ibid.). Detta upplevs som hinder då de inte kan kommunicera med andra studenter och lärare. Många skolor hade få lärare som kunde undervisa språket till de nyanlända flyktingarna. (ibid.). Flyktingarna upplevde att när de hade lärt sig språket så hade de

en känsla av lättnad och glädje. De hade möjligheten att kunna få nya vänner och delta i klassrummet (Salam et al., 2022, s. 183). Det konstateras att anpassningen till en ny skolmiljö blev lättare då flyktingarna hade liknande upplevelser med varandra (Salam et al., 2022, s. 184). Flyktingar beskriver enligt Salam et al (2022, s. 184) att de sökte efter individer med liknande erfarenheter och liknande etnisk identifikation där de kunde utvidgade sitt sociala nätverk (ibid.). Att söka efter liknande identiteter som de själva, byggde på att de kunde språkligt kommunicera med varandra vilket underlättade skolsituationen (ibid.).

3. Teoretiska utgångspunkter

I detta avsnitt presenteras tre teorier som bidrar till ökade perspektiv och förståelse för hur flyktingar upplevde skolan i Sverige under år 2015. Habermas (2010) teori om social integration och Parsons (1951) vidareutveckling av teorin utifrån ett funktionalistiskt perspektiv är av vikt för att förstå hur flyktingar integreras utifrån den kollektivism som finns i skolor. Howard S. Beckers (2007) teori om kollektivt avvikande är även viktig för att förstå varför och hur gruppen “flyktingar” kan stämplas som avvikare i de svenska skolorna. Den tredje teorin handlar om socialisation som jag har valt för att utvinna en förståelse hur flyktingar anpassas i den svenska skolan (Stier, 2004).

3.1 Social integration

Utifrån ett sociologiskt perspektiv bygger täta och kollektiva gemenskaps- och solidaritetsband på föreställningar och moral som är kollektiva. Habermas (2010, s. 58) teori om social integration innebär att de starka och stabila relationerna grundas på normativa samförstånd mellan individer och den sociala integrationen (Habermas 2010 s. 59). Vidare, beskriver Habermas (2010, s. 58) att individer delar en “förståelsehorisont”, där de riktar sig mot världen med andra individer i deras omgivning (ibid.). Individerna delar liknande kognitiva och normativa uppfattningar om hur världen är utformad och hur individer ska bete sig mot varandra (ibid.).

Habermas (2010 s. 102) beskriver att i moderna samhällen utformas den sociala integrationen genom att människor medger att de har moraliska skyldigheter respektive rättigheter gentemot varandra, genom att de tillskriver ett solidariskt stöd för svaga grupper eller att de uppfattar en gemensam identitet och kollektiva tillfällen till ett självförverkligande (Habermas, 2010 s. 48f). Habermas konstaterar också att de opersonliga förhållanden riskerar att tränga undan gemenskaper, moraler, integrationsformer och samförstånd (ibid.). Risken finns främst i byråkratiska organisationer och ekonomiska marknader där beteenden regleras av regler och kapital istället för ömsesidiga förståelse. Habermas (2010, s. 11) har en förväntan att moderna samhällen ska genomsyras av samförstånd genom ett sekulärt och rationaliserat sätt, istället för genom traditionella och religiösa uppfattningar (ibid.).

Parsons (1951, s. 41) funktionalistiskt perspektiv om social integration innebär att det möjliggör social integration utifrån opersonliga och abstrakta relationer. Parsons hävdar att det moderna samhället genomsyras av samförstånd. Detta samförstånd etableras genom att individer insocialiseras i ett kollektivt värdesystem som består av skola och familj (ibid.). De individer som internaliserat värdesystemet kommer ha kännedom om de rollförväntningar som de står inför, och därefter leva upp till dem. De som avviker från de kollektiva förväntningarna kommer på ett eller annat sätt tillrättavisas (Parsons 1951, s. 43). Trots att rollförväntningarna utgår ifrån kollektiva värden betyder det inte att alla individer gör på samma vis. Individer har exempelvis förväntningar på hur en läkare ska bete sig mot sina patienter, eller hur vi ska bete oss i en buss med främlingar (Parsons 1951, s. 45). Dessa gemensamma värden kan endast bli ett problem om värdena baseras på beteenden som stärker och legitimerar förtryck och ojämlikheter (ibid.). I dagens demokratiska samhällen baseras värdesystemet på att alla människor ska ha samma och grundläggande rättigheter och skyldigheter. Detta är vad som skiljer det moderna och traditionella samhället åt, där det moderna samhällets värdesystem är i större utsträckning abstrakt och universellt (Parsons 1951, s. 41).

3.2 Kollektivt avvikande

Howard S. Becker (2007, s. 135) definierar begreppet avvikare som en stämplad och officiell företeelse. Innan en grupp människor kan stämplas som avvikande och behandlas exkluderande,

måste någon ha skapat regeln som fastställer vad för handling som är avvikande. Becker (2007, s. 135) menar att dessa regler inte formas mekaniskt. Trots att handlingen är i objektiv mening skadlig för den grupp den riktas mot, så måste den påpekas och upptäckas. Den avvikande handlingen måste bli uppmärksammas av allmänheten (ibid.). Någon måste uppmuntra och rikta in individer åt rätt håll för att en regel ska uppstå. Regeln som uppstått måste kunna appliceras på vissa människor för att avvikelsen ska upprätthållas (ibid.). Den skyldige måste identifieras, upptäckas, fångas och dömas. Avvikaren måste stämplas som "annorlunda" och på grund av detta stigmatiseras (ibid.).

Becker (2007, s. 151) beskriver i sin bok "Utanför, avvikandets sociologi" att människor tar det som sker i deras omgivning i beaktande och vad som pågår. Utifrån detta beslutar de vad de ska göra. I sin bok förklarar Becker avvikelse som en kollektiv handling. Detta genom att andra människor värderar den handlingen som utförs (Becker 2007, s. 151). Individen uppmärksammas att handlingen värderas av andra och är medveten om att handlingen kan påverka individens prestige och rang (Becker 2007, s. 150). När människor beskådar personer som är inblandade av ett eventuellt avvikande beteende, så är anklagelser och ohederligt förfarande centralt (Becker 2007, s. 151). Becker (2007, s. 150) påstår att avvikelser i högsta grad är en konstruktion av moraliska betydelser och bekräftelser i människors sociala liv. Människan synliggörs som en övervakare av moral och lag där människor uttrycker beklagande när handlingar är orätta (ibid.). Det beskrivs att man vill ställa avvikaren inför rätta, fängsla dem eller formulera egna bestraffningar. Detta menar Becker sker ibland mot vissa personer och på vissa platser (ibid.).

Avvikare anses inte alltid som avvikande av alla då människor ofta är oense om vad för handlingar som är avvikande (Becker 2007, s. 154). Människor frambringar och tillämpar regler när den ena parten är mäktigare än den andra på ett oproportionellt sätt (ibid.). Detta innebär att individen kan tvinga på sin önskan trots andras motsägelse, genom att vidmakthålla rationalitet och rättvisa (Becker 2007, s. 154). Genom att se avvikelse som en gemensam handling där sociala grupper etablerar regler som de upprätthåller (Becker 2007, s. 17). Det är sociala regler som klargör beteendeformer och situationer, som definierar vissa betenden som är "rätta" och som är "felaktiga" (ibid.). Den som bryter mot de etablerade reglerna kan anses vara opålitlig utifrån de regler som upprättats, där den som bryter mot reglerna betraktas som utanförstående

(ibid.). Individ som anses vara utanförstående accepterar möjligtvis inte den regel vilken han dömts utifrån och ser möjligtvis inte de människor som dömer honom som berättigade eller legitima till att göra det (ibid.).

3.3 Socialisation

Enligt Stier (2004, s. 123) tilldelas människor kulturen och dess många komponenter genom den så kallade socialisationsprocessen. Denna process sker genom både formell utbildning som exempelvis skola, och även genom ett informellt inflytande som till exempel en vängrupp eller olika medier (ibid.). Det typiska drag som socialisationsprocessen besitter är den sociala aspekten, som ser till att kulturen överläts från den ena generationen till den andra (Stier 2004, s. 124). Genom denna överlåtelse är processen en förutsättning för samhällets förekomst och överlevnad (ibid.). Stier betonar att socialisationsprocessen finns i alla kulturer, men rymmer olika substanser, tillvägagångssätt och innebörder för den som socialiseras (ibid.).

Utifrån samverkan med andra människor lär vi oss om delar av kulturens beståndsdelar (Stier 2004, s. 125). Detta genom att andra människor möjligtvis föreskriver hur vi bör eller inte bör bete oss, vad som är rätt eller fel och så vidare. Det är socialisationen som enligt Stier (2004, s. 125) belyser människor om den grupp önskvärda och möjliga roller som finns för användning. Rollerna är bestämda av den kulturella kontexten. Vi är svenskar, norskar, somalier på grund av att vi socialiseras till det. De roller som människan har tagit över genom socialisationen kommer att utgöra människans identitet. Ofta utgör rollerna språkanvändning, beteendemönster, vanor och normer (ibid.). Människans identitet internaliseras genom tiden där mer abstrakta och kulturella domäner uppstår som ideologier, värden och världsbilder. Identiteter kommer med tiden att förenas med kulturgemenskapen och bli en signifikant källa för individens trygghet och gemenskap (ibid.).

Socialiseringsprocessen menar Stier (2004, s. 126) pågår hela livet. Ständigt fortgår lärandeprocesser i det dagliga livet där kulturell materia införlivas. Stier belyser ett exempel där migranter genomgår en så kallad "omsocialisation" för att kunna anpassa sig till en ny kultur (ibid.). I den sociala påverkan och individens egna erfarenheter kommer attityder, fördomar och stereotyper att inkluderas. Även inkluderas särskilda kognitiva föreställningar som moral, språk,

könsskillnader, roller och beteenden. Dessa kognitiva och kulturella föreställningar inkluderas genom en internaliseringsprocess som är en komponent av människans invändiga referenssystem. Dessa kulturella föreställningar utgör sedan sättet på hur individer lever och hur de tänker (Stier 2004, s. 126). Stier (2004, s. 127) konkluderar utifrån Wellros (1998) uppfattning, att internaliseringen har skett när socialisationssystemet har osynliggjorts för individen som gått igenom processen. Påverkan som processen har haft på individen uppmärksammas inte längre, utan verklighetsuppfattningen anses vara uppenbar och rätt. Individens värderingar uppfattas då som personliga uppfattningar och inte som en konsekvens av socialisationen (ibid.). Handlingsmönster som är bestämda av normer kommer även att anses som fria val. Efter internaliseringsprocessen har man därmed utvecklat föreställningar om ett eget självbestämmande och en egen självständighet (ibid.).

4. Metod

I detta avsnitt kommer metodologiska överväganden, studiens urval, metodens tillförlitlighet, databearbetningen, forskningsetiska överväganden och metodens förtjänster och begränsningar att behandlas.

4.1 Metodologiska överväganden

En kvalitativ metod i form av en semistrukturerad intervjustudie har använts eftersom att studiens forskningsfrågor och syfte riktar sig till flyktingars sociala nätverk och erfarenheter av förberedelseklass respektive ordinarie klass. Detta på grund av att man utifrån den kvalitativa metoden ofta lägger värde vid ord, då det finns en erfarenhetsbaserad syn på förhållandet mellan forskning och teori (Bryman 2018, 61f). Utifrån den kvalitativa metoden mäts även subjekt, förklaringar och individers egna uppfattningar utifrån deras upplevda verklighet (ibid.). Den kvalitativa metoden ger forskaren möjlighet att undersöka individers erfarenheter och uppfattningar i olika omständigheter (Bryman 2018, s. 62). En kvalitativ metod användes i denna studie, då denna metod inte begränsar intervjupersoners svar vilket gör att man kan utvinna mer djupgående data. Den kvalitativa metoden i form av en semistrukturerad intervju var därmed mest lämplig då det är erfarenheter som studeras. Eftersom att en semistrukturerad intervju

utfördes i denna studie så utformades ett frågeformulär, där frågorna i formuläret var framställda genom dessa specifika teman: flyktingarnas sociala nätverk genom grundskolan, språket som en begränsning till att skapa ett socialt nätverk, upplevd syn på flyktingar från andra elever och flyktingars utformande av socialt nätverk.

Den semistrukturerade metoden ger intervjupersonerna möjligheten till att utforma sina svar på sina egna sätt (Bryman 2018, s. 563f). Även får intervjuaren möjlighet att ställa följdfrågor utifrån den semistrukturerade metoden, där forskaren kan ansluta till respondentens svar (ibid.). I denna studie har sex intervjuer genomförts. Respondenter har intervjuats i fysisk form. Intervjuerna varade även i genomsnitt 45-50 minuter var.

4.2 Urval och avgränsning

I studien används ett målinriktat urval. Det målinriktade urvalet handlar om att på ett strategiskt sätt välja ut deltagare, för att besvara studiens frågeställningar (Bryman 2018, s. 496). Då en specifik grupp efterfrågas i samhället är det målinriktade urvalet användbart, då intervjupersonerna inte väljs på ett slumpmässigt sätt. En av de urval som har använts i denna studie utöver det målinriktade urvalet är ett kriteriestyrt urval. Kriteriestyrt urval innebär att intervjupersoner väljs utifrån ett eller flera kriterier. De kriterier för att kunna delta i denna studien är: att man ska vara en flykting som anlände år 2015 till Sverige och har gått i grundskolan i Sverige. Ett krav är också att deltagarna ska ha gått i förberedelseklass och ordinarie klass. Deltagarna måste även ha ett minne av vilka erfarenheter som de haft av den svenska grundskolan.

Bryman (2018, s. 197) skriver i sin bok "Samhällsvetenskapliga metoder" om ännu ett målinriktat urval som kallas för kedjeurval. Kedjeurval innebär att man till en början får kontakt med ett mindre antal personer, där de hänvisar forskaren till ytterligare respondenter som är relevanta för studien. Detta kedjeurval användes i denna studie för att frambringa personer som är lämpliga för studien. Urvalsformen kan vara användbar när man vill finna personer som kom år 2015 och gick grundskolan i Sverige. Kontakt togs med en grundskola, då min kontaktperson blev en andrahandspråklärare som fortfarande har kontakt med flyktingar som anlände år 2015. Kontaktpersonen hjälpte mig att få tag på fyra flyktingar utifrån ett mail hon skickade till gamla

elever. Utifrån dessa fyra personer fick jag även kontakt med två flyktingar till, som anlände under samma år och som uppfyllde studiens kriterier.

4.3 Metodens tillförlitlighet

Metodens tillförlitlighet kommer att diskuteras utifrån Brymans (2018, s. 355) fyra delkriterier: intern validitet, extern validitet, pålitlighet och objektivitet. Det första kriteriet är intern validitet eller trovärdighet, som handlar om att forskaren ska säkerställa att forskningen har utförts i överensstämmelse med de regler som finns. Exempelvis ska en rapportering ske till personerna som studeras, för att uppnå bekräftelse om att forskarens uppfattning av intervjupersonernas berättelser är korrekta (Bryman 2018, s. 354). Detta har gjorts genom att förmedla intervjupersonerna om studiens syfte och frågeställningar, anonymisering, sekretess och mycket mer. Intervjupersonerna har även fått tillfällen att gå igenom de transkriberade intervjuerna för att kunna komma med egna ståndpunkter gällande om erfarenheterna har framställts korrekt och rättvist. Alla de sex intervjupersonerna har frågats om de ville ha en kopia på deras transkriberade intervju vilket de tackade nej till, då de istället ville läsa hela studien när den var färdig.

Det andra kriteriet som Bryman (2018, s. 355) betonar är externa validitet som handlar om metodens överförbarhet, där att man inom kvalitativ forskning ofta studerar djup snarare än bredd. Denscombe (2018, s. 423) beskriver att den kvalitativa metoden har en tendens att grunda sig på en intensiv studie av ofta ett fåtal antal fall. Generaliserbarhet måste därför angripas på ett annat sätt i den kvalitativa forskningen (ibid.). Detta menar Denscombe kan göras genom överförbarhet, som är en föreställningsprocess där läsarna av forskningen bedömer i vilken grad som studiens information kan tillämpas på andra likvärdiga fall (ibid.). I denna studie har endast sex intervjuer utförts vilket utgör en väldigt liten andel av flyktingarna som anlände år 2015. Detta gör att resultatet av studien inte kan med säkerhet överföras till denna särskilda flyktinggrupp eller till andra flyktinggrupper. För att samla in så mycket information som möjligt om intervjupersonerna har därmed detaljerade och relevanta intervjufrågor utformats, där information om exempelvis intervjupersonernas erfarenheter har utvunnits. Genom att framställa så mycket lämplig och detaljerad information som möjligt kan man däremot framställa hur fynden kan appliceras på liknande flyktinggrupper (ibid.). Överförbarheten kan även bedömas genom att jämföra om studiens fynd överensstämmer med den tidigare forskningen, vilket

resultaten i studien gör till stor del. Detta kan även indikera på att resultatet har en viss överförbarhet (ibid.).

Det tredje kriteriet pålitlighet handlar om att på ett fullständigt och tillgängligt sätt redogöra för forskningsprocessen. Detta för att andra forskare ska kunna analysera och bedöma kvaliteten samt processen (Denscombe, 2018, s. 355). Därmed har i denna studie processer och tillvägagångssätt beskrivits på ett så utförligt sätt så möjligt, där en bedömning och analys av kvaliteten kan göras. Det sista kriteriet användes för att bedöma metodens tillförlitlighet är objektivitet. Bryman (2018, s. 335) menar att detta kriterium baseras på att forskaren inte på ett medvetet sätt har låtit personliga värderingar såsom övertygelser, värderingar och identitet påverka slutsatser och utföranden i forskningen. För att försöka minska dessa faktorer har jag försökt att distansera mig från mina vardagliga värderingar och övertygelser, där jag även har väntat med att ta ställning för sociala frågor under forskningens gång. De attityder som jag vanligtvis besitter har jag även försökt kontrollera, då detta enligt Denscombe (2018, 425) kan bidra till att arbeta på ett mer opartiskt sätt, så att forskningen inte påverkas av personliga fördomar. Denscombe (2018, s. 425) betonar även att forskaren ska närma sig studien med ett öppet sinne, vilket jag har försökt genom att inte ha åsikter och egna värderingar gällande flyktinggruppen.

4.4 Databearbetning

Intervjuerna som utfördes spelades in. Detta är på grund av att man kan fokusera på intervjun istället för att skriva anteckningar (Bryman 2019, s. 429). Enligt Bryman underlättar inspelningen av intervjuer då man på ett noggrant sätt kan analysera vad intervjupersonerna har sagt. Att spela in intervjuer kan ge möjligheten till att transkribera intervjuerna på ett ordagrant sätt (ibid.). Därmed spelades intervjuerna in och transkriberades därefter ordagrant.

I studien har en tematisk analys använts som metod för att undersöka vad för erfarenheter flyktingar som anlände år 2015 har av förberedelseklass och vilka erfarenheter de har av ordinarie klass i Sverige. Denscombe (2018, s. 112) menar att den tematiska analysen är grundad på att identifiera teman som förekommer i den insamlade forskningen. Dessa teman eller koder kan identifieras genom att forskaren söker efter avvikande och återkommande mönster i datan,

som är relevant för studiens syfte och som kan bidra till att besvara studiens frågeställningar (ibid.). Det transkriberade materialet har lästs ett flertal gånger för att få en övergripande bild om vilka gemensamma kategorier ska kunna urskiljas. Detta kallas öppen kodning som enligt Denscombe (2018, s. 160f) ofta syftar till deskriptiva teman och koder. Därefter har en noggrann analys gjorts av materialet genom att det har lästs igenom flera gånger för att gemensamma förhållanden och återkommande mönster ska kunna identifieras. Detta menar Denscombe (2018, s. 161) kallas för axiell kodning där associationer och kopplingar kan identifieras under de bredare kategorierna, där nyckelkomponenter kan urskiljas. Denna selektiva kodning kommer sedan utifrån den öppna och axiala kodningen att riktas till att frambringa kärnkoder (ibid.). En tabell skapades sedan där koder och teman placerades under de övergripande kategorierna. Denna tabell har sedan använts för att utforma fyra övergripande teman som senare kommer att användas för att presentera slutsatser i studien.

De fyra övergripande teman omfattas av flyktingarnas sociala nätverk genom grundskolan, språket som en begränsning till att skapa ett socialt nätverk, upplevd syn på flyktingar från andra elever och flyktingars utformande av socialt nätverk, som har utformats utifrån studiens syfte samt frågeställningar. Ett induktivt angreppssätt har använts i denna studie som utgår från att forskaren samlar in ytterligare information för att grunda de premisser om vilka teorier som är hållbara eller ohållbara, efter att forskaren kritiskt har reflekterat över den framtagna datan (Bryman 2018, s. 28). Denscombe (2018, s. 165) betonar att utifrån ett induktivt synsätt återfinns meningen i datan, där den grundade teorin utgör möjligheten för forskaren att framställa meningen och omvandla den till en abstrakt teori. Vidare kan forskaren analysera datamaterialet för att finna vissa begrepp. Dessa begrepp kan sedan utvecklas och förfinas genom att de ständigt kontrolleras och jämförs med ursprungsmaterialet samt med ny framställd data (ibid.).

De teoretiska utgångspunkterna har bland annat valts utifrån det som har framkommit i studiens data, för att utvinna teoretiska utgångspunkter som är hållbara. De teoretiska beskrivningarna har valts utifrån den insamlade datan, då denna analys är grundad i att förstå intervjupersonernas synsätt utifrån de teoretiska perspektiven. Det induktiva angreppssättet valdes eftersom att den grundade teorin ger möjligheten att omvandla fyndet i datan till en mer abstrakt teori. Bryman (2018, s. 28) betonar även att det induktiva angreppssättet är iterativt, som innebär att det finns upprepade rörelser som tillåter forskare att gå fram och tillbaka mellan teori och data. Detta gör

att intervjupersonernas erfarenheter och subjektiva verklighet inte försvinner av den vetenskapliga beskrivningen som utformas av forskaren.

För att göra det insamlade datamaterialet mer begripligt och enklare att handskas med reducerades datainsamlingen genom att de delar som endast är relevanta för studiens frågeställning togs till hänsyn. När materialet reducerades var det noga med att ha i åtanke att inte framställa en missvisande bild av datamaterialet i sin totalitet (Denscombe 2018, s. 211). Det omvandlade datamaterialet kopplades sedan samman med de teoretiska utgångspunkterna och kunskapsläget i studien. Bryman (2018, 119f) uppger att citat ska citeras ordagrant, men att det finns undantag i vissa fall då citat är nödvändiga att redigera för att de ska vara tydliga och begripliga. Detta har gjorts där grammatiska fel har korrigerats så att citaten blev mer tydliga, utan att innebörden av citatet har ändrats.

4.5 Forskningsetiska överväganden

Genom studiens utformning och arbetsprocess har även skadeaspekten tagits till hänsyn i samband med forskningsetiska riktlinjer (Denscombe 2018, s. 434). Urvalet av intervjupersonerna för denna studie har upplevt krig som framgår i studiens kunskapsläge, vilket innebär att de kan bära traumatiska händelser. Kunskapen som besitts gällande de möjliga traumatiska händelser som intervjupersonerna innehar har tagits i beaktande. Under utformandet av studiens metod så har forskningens etiska aspekter beaktas i hög utsträckning för att eventuell skada för intervjupersoner ska vara ytterst liten. En undersökning av flyktingarnas sociala aspekt av den svenska förberedelseklassen respektive den vanliga klassen har valts att studera, istället för att studera flyktingarnas skolgång i deras hemland, då detta kan väcka obehagliga minnen. Eftersom att en medvetenhet finns om att flyktingarna kan ha haft dåliga erfarenheter i sitt ursprungsland, så ställdes inte så många frågor som berörde hemlandet, utan fokus lades på erfarenheterna av den svenska skolan. I studien valdes även öppna frågor så att intervjupersonerna själva kan bestämma hur mycket de vill berätta, vilket var ett bra alternativ då direkta frågor kan upplevas känsliga. En ytterligare aspekt som är väsentlig i denna studie är att intervjupersonerna ska bli informerade om syftet med studien och deras rättigheter utifrån etiska forskningsprinciper. För att minska risk och skadefaktorer i samband med deltagarna i studien,

har jag reflekterat utifrån Denscombes (2018) fyra grundläggande huvudprinciperna genom forskningstudiens gång.

Den första etiska grundprincipen omfattas av att deltagarnas intressen ska skyddas enligt Denscombe (2018, s. 439). Grunden för principen ligger i att ingen människa ska skadas genom att medverka i forskningsprojektet. Vidare ska deltagarnas situation inte vara sämre ställt efter studien som det var innan studien (ibid.). För att skydda deltagarna och se till att ingen skadas, övervägdes de konsekvenser som kan uppstå i samband med deltagandet för intervjupersonerna. Jag såg till att de intervjuer som utfördes på plats inte heller var bevittnade eller hörda av andra personer. Detta för att Denscombe (2018, s. 439) uppger att andra personer kan känna sig hotade av deltagarnas delaktighet. I denna studie kan exempelvis andra personer känna sig hotade när deltagarna delar med sig om sina erfarenheter av skolan, där personerna var en del av. Därför var det av vikt att reflektera över hur intervjuerna skulle utföras med så minimal risk som möjligt för intervjupersonerna.

Denscombe (2018, s. 441) uppger att den andra principen går ut på att deltagandet i forskningen ska vara frivilligt, där samtycke ska äga rum. Vidare ska även deltagarna få tillräckligt med information om syftet, där de kan avgöra om de vill medverka eller inte (ibid.). Utifrån Denscombes andra princip har deltagarna informerats om studiens syfte, anonymitet, att informationen endast kommer att vara för denna studie, att intervjupersonerna kan dra tillbaka sitt samtycke när de vill och mycket mer. För att även bekräfta att deltagarna har fått information om forskningen och att deltagarna har samtyckt till involveringen av studien, gjordes även ett skriftligt samtycke (Denscombe 2018, s. 441f). Intervjupersonerna har fått varsin samtyckesblankett som de har läst igenom och skrivit på.

Den tredje forskningsprincipen handlar om att forskaren ska arbeta på ett ärligt och öppet sätt (Denscombe 2018, s. 443). Forskaren ska alltså undvika att minimera eller maximera information och forskaren ska inte framställa oärliga uppträdanden mot deltagarna (ibid.). Utifrån denna princip har jag försökt vara så ärlig som möjligt med deltagarnas roll i studien. Jag har varit öppen med information om studien och även studiens syfte och ändamål. Även har jag

sett till att inkludera ärlig och öppen information i samtyckesblanketten, så att deltagarna har kunskap om vad de kan förvänta sig som deltagare i studien.

Den sista och fjärde forskningsprincipen som Denscombe (2018, s. 445f) beskriver handlar om att följa den nationella lagstiftningen. En av dessa är dataskyddslagen som bestämmer hur forskare ska lagra den insamlade datan. Informationen som samlats in får exempelvis inte spridas till en tredje part eller användas till något annat syfte bortsett från studiens syfte (ibid.). Därmed har endast informationen använts till studiens syfte och studiens deltagande har även informerats om att informationen inte kommer att spridas vidare. När denna forskningsstudie är färdig och helt utförd kommer inspelningarna av intervjuerna tas bort för att hantera datasäkerheten på bästa sätt.

4.6 Metodens förtjänster och begränsningar

Det som är fördelen med den kvalitativa metoden är att möjligheten till att beskriva erfarenheter kan uppnås (Denscombe 2018, s. 197). Även bidrar den kvalitativa metoden till möjligheten att kunna utvinna andra perspektiv i samband med olika händelser eller fenomen. Läsare kan ofta genom den utvinning av upplevelser relatera till de beskrivningar som framförs, då dessa ofta tar itu med vardagslivet (ibid.). Den kvalitativa metoden lägger vikt vid ord istället för statistik och siffror. Ännu en styrka med den kvalitativa metoden är att en djupare förståelse kring hur individer upplever sin verklighet kan uppnås, genom att kartlägga den (ibid.). Denscombe (2018, s. 197) konstaterar att man genom den kvalitativa metoden kan skrapa under den sociala verklighetens yta, där forskaren gräver på djupet för att framställa djupa och detaljerade beskrivningar. Den semistrukturerade intervjun ger mig därför fördelen då den är flexibel, där intervjupersonerna får en frihet att utforma sina svar. Samtidigt får forskaren fördelen att kunna ställa följdfrågor när det är lämpligt. Forskaren kan genom ett samspel med intervjupersonerna utvinna en djup och detaljerad empiri (ibid.).

Denscombe (2018, s. 427f) konstaterar att en svaghet med den kvalitativa metoden är att den inte är lika generaliserbar som exempelvis en kvantitativ metod, då man ofta inte har tillräckligt många deltagare att analysera utifrån. Eftersom att endast sex personer intervjuades kan jag inte konstatera att mina resultat är generaliserbara. Därmed menar Denscombe (2018, s. 427) att

frågan om generaliserbarhet måste angripas på ett annat sätt i samband med den kvalitativa metoden. Istället för att inneha en stor mängd respondenter i sin studie för att uppnå generaliserbarhet, kan man i en kvalitativ studie istället använda sig av teoretisk mättnad. Denscombe (2018, s. 159) betonar att teoretisk mättnad sker när ytterligare analyser inte visar något nytt i samband med analysen. Även innebär teoretisk mättnad att svaren börjar att kännas igen efter ett visst antal intervjuer. Jag har bedömt att resultatet utifrån empirin inte är representativt men har uppnått en viss mättnad i förhållande till den korta tidsbegränsningen som fanns på att utföra studien. Detta har avslöjats då det har förekommit gemensamma mönster i samtliga av intervjupersonernas svar under databearbetningen.

Den begränsningen som finns med en kvalitativ metod i form av intervjuer är att den kan måla upp en begränsad bild av verkligheten, då antalet intervjupersoner är begränsade (Denscombe 2018, s. 427). Även menar Denscombe (2018, s. 293) att data som samlas in utifrån intervjuer mäter vad individen säger och inte vad de gör, vilket innebär att man inte helt kan förmoda att intervjupersonen återspeglar verkligheten. På grund av detta har ett stort fokus lagts på tidigare forskning, där både svensk och internationell forskning har analyserats. Även har både kvalitativ och kvantitativ forskning använts för att bredda möjligheten till framställningen av relevant forskning. Sökandet av tidigare forskning var i denna studie av vikt för att basera och jämföra mina resultat med redan existerande forskning. Genom den tidigare forskningen kan verklighetsbilden breddas och tidigare forskning kan styrka det intervjupersonerna berättar. Jag bedömer att det som sagts av intervjupersonerna i denna studie återspeglar verkligheten på en relativt bra nivå, då mycket av berättelserna går att återfinnas i befintlig tidigare forskning.

5. Resultat och analys

5.1 Inledning

I detta avsnitt presenteras studiens intervjupersoner och studiens resultat som kommer att sammankopplas med kunskapsläget och studiens teoretiska utgångspunkter: Social integration, kollektivt avvikande och socialisation. Resultatet kommer att redovisas utifrån fyra övergripande

teman. Det första övergripande temat “flyktingarnas sociala nätverk genom grundskolan” utgår ifrån den delen av empirin som behandlas av hur intervjupersonernas sociala nätverk såg ut i grundskolan. Det andra temat “språket som en begränsning till att skapa ett socialt nätverk” kommer att rotas i empirin om hur intervjupersonerna upplevde att bristen på det svenska språket hindrade utformandet av ett socialt nätverk. Tredje temat som är “upplevd syn på flyktingar från andra elever” kommer att belysa upplevelsen av flyktingar från andra elevers perspektiv. Det sista temat “flyktingars utformande av socialt nätverk” kommer att behandla hur flyktingarna lyckades utforma ett socialt nätverk i grundskolan.

5.2 Presentation av intervjupersonerna

De sex intervjupersonerna anlände från olika länder till Sverige, alla under år 2015. En av intervjupersonerna anlände till Sverige från Somalia, två anlände från Syrien och tre från Afghanistan. Alla sex intervjupersoner har flytt till Sverige på grund av konflikter eller krig i deras hemländer. Flykten till Sverige skedde på olika sätt för alla de sex intervjupersoner. Vissa har kommit ensamma, med en vän eller med familj. Nedan presenteras de sex intervjupersoner som har getts fingerade namn och annat som riskerar att röja intervjupersonernas identitet har bytts ut.

Aaban, 22 år: Aaban anlände till Sverige år 2015 från Afghanistan, när han var 14 år gammal med en vän.

Kamal, 23 år: Kamal anlände ensam till Sverige under år 2015 från Afghanistan, när han var 15 år gammal.

Canab, 22 år: Canab var 14 år när han anlände till Sverige år 2015 från Somalia med sin familj.

Aqib, 24 år: Aqib var 16 år när han anlände till Sverige från Syrien, där han kom ensam under året 2015.

Naseefa, 23 år: Naseefa var 15 år när han anlände till Sverige under år 2015 från Afghanistan, där han kom med sin farbror.

Borak, 24 år: Borak var 14 år när han anlände till Sverige från Syrien under år 2015, där han kom ensam.

5.3 Flyktingarnas sociala nätverk genom grundskolan

Det framkommer i samtliga intervjuer att flyktingeleverna hade det svårt med att upprätta ett socialt nätverk i grundskolan. Samtliga av intervjupersonerna uppger att de hade svårigheter att bilda sig ett socialt nätverk. Några av intervjupersonerna berättade att de ganska tidigt utformade ett socialt nätverk i skolan. Ett utdrag från intervjun med Borak nedan beskriver hur hans sociala nätverk såg ut under hans skolgång:

[...] Jag hade inte så mycket vänner. Jag stod ofta ensam på raster. Ibland pratade jag med andra men jag hade inte så många vänner som jag har nu. Det var svårt att prata med andra för att jag inte kunde svenska. (Borak, 24 år)

Bandala et. al. (2017) menar att utbildning är viktigt för att utveckla kulturella mönster, axiologiska normer, värderingar, regler och praktiker i vardagslivet. Utifrån Parsons (1966) funktionalistiska perspektiv på social integration så baseras det moderna samhället av samförstånd. Samförståndet är baserat på ett kollektivt värdesystem som har sin rot i skolan och familjen. Utifrån Parsons funktionalistiska perspektiv på social integration har möjligtvis flyktingarna utvecklat ett annat kollektivt värdesystem i sitt eget hemland. Parsons menar att individer som har internaliserat värdesystemet känner till de kollektiva rollförväntningar som de lever efter. På grund av att flyktingars värdesystem är grundat i andra värderingar, kulturer, normer och regler så anses de avvika från rollförväntningarna och måste tillrättvisas. Detta fenomen utmärks från intervjupersonernas berättelse, då samtliga har precis som Borak tillrättvisats genom exkludering, som Ashgari (2022) betonar även kan ske på grund av skolans hierarkiska uppdelning.

Samtliga av intervjupersonerna betonar svårigheten med att upprätta ett socialt nätverk i skolan. Detta är framförallt aktuellt i början när intervjupersonerna började grundskolan. De flesta uppger även att de efter en tid utvecklade ett socialt nätverk. Naseefa konstaterar att han tillslut bildade vänskapsband med pojkarna i vanlig klass vilket belyses i citatet nedan:

Jag umgicks med killarna. Ibland kunde jag vara utanför för de var bättre vänner med varandra och jag kunde inte språket så bra. Men även om jag kände mig utanför ibland så

var de snälla och jag fick hänga med dem. Vi spelade fotboll och innebandy minns jag. Det var på det sättet vi blev vänner. (Naseefa, 23 år)

Att många av de nyanlända flyktingar till slut lyckades att utforma ett socialt nätverk i skolan kan även förklaras av Parsons (1966) funktionalistiska perspektiv på social integration. Han uppger att rollförväntningarna som utgår ifrån kollektiva värden inte behöver betyda att individer tillrättavisar varandra. Parson menar att denna tillrättavisa endast sker när värden baseras på beteenden som stärker förtryck och ojämlikheter. I Naseefas utdrag kan man konstatera att han fick ett umgänge i skolan vilket stärker att kollektiva värden inte behöver leda till tillrättavising. Att intervjupersonerna anlände till ett demokratiskt land där värdesystemet baseras på att alla ska ha samma och grundläggande rättigheter och skyldigheter kan innebära acceptans av flyktingarnas ankomst till den nya skolan utifrån Parsons teori. Habermas menar att i moderna samhällen utformas den sociala integrationen genom att människor erkänner moralistiska skyldigheter för andra människor, där ett solidariskt stöd för svaga grupper även tillskrivs. Detta kan förklara varför Naseefa och samtliga andra intervjupersoner lyckades forma ett socialt nätverk tillslut, då andra elever utformade det solidariska stödet för flyktingeleverna, som ansågs vara den svaga gruppen.

5.4 Språket som en begränsning till att skapa ett socialt nätverk

Alla de sex intervjupersonerna anlände till Sverige 2015, där alla började skolan år 2015 förutom utom Canab och Naseefa då de började skolan under år 2016. Nusche (2009) skriver i sin artikel att flyktingeleverna ofta placeras i förberedelseklasser innan de blir placerade i vanliga klasser. Alla de sex intervjupersonerna har blivit placerade i en förberedelseklass i grundskolan. Intervjupersonerna uppger att de var placerade i förberedelseklassen där det fanns många flyktingar som endast kunde prata sitt modersmål. Samtliga av intervjupersonerna uppger att de umgicks med de andra eleverna i förberedelseklassen. Trots att samtliga av intervjupersonerna kunde kommunicera med elever som kom från samma hemland som de själva, så uppger intervjupersonerna att det var svårt att kommunicera med de andra eleverna i förberedelseklassen på grund av språkskillnader. En av dem var Aqib som beskriver erfarenheten av att nätverka med andra elever i förberedelseklassen:

Jag gick med många andra som inte kunde svenska. Många var afghaner och jag kunde inte prata med dem. Jag kunde inte engelska heller så jag pratade med händerna ibland. Vi var helt enkelt annorlunda. Det var inte så lätt att hitta vänner i förberedelseklassen heller. (Aqib, 24 år)

Även om samtliga intervjupersoner hade svårigheter att kommunicera med andra elever i förberedelseklassen, så beskrev några intervjupersoner att de bildade relationer med de andra eleverna. Detta på grund av att många hade samma livssituation, vissa talade samma språk och hade liknande kultur. Nedan illustreras ett citat från intervjun med Abaan som uppger att han mest umgicks med andra afghaner på grund av liknande erfarenheter och språk:

[...] Jag var bra vän med Kasim och Nasaria. Sen andra var jag inte så bra vän med. Jag pratade med dem, men vi var inte så bra vänner. Men jag förstod inte vad de sa för de pratade inte afghanska. Eftersom att jag inte kunde ett annat språk umgick jag mest med andra afghaner för att vi var mest lika. (Aaban, 22år)

Detta som beskrivs ovan kan förklaras utifrån Habermas teori om social integration. Briljavac (2017) uppger att många av de flyktingar som kom till Sverige har varit tvungna att lämna sina hem på grund av krig, etniska konflikter eller ekonomiska svårigheter. Flyktingarna delar utifrån Habermas teori en förståelsehorisont där andra individer spelar roll på det sätt individen riktar sig till världen. Vidare finns det täta kollektiva gemenskaper som bygger på kollektiva moral och föreställningar om hur världen ser ut. Detta innebär att flyktingarna är anpassade och ser världen utifrån föreställningarna som finns i deras ursprungsland. På grund av att dessa kollektiva föreställningar finns så söker flyktingarna efter individer som delar liknande värderingar och synsätt som de själva. Detta framkommer i citatet med Aqib som hade erfarenheten att det var svårt att hitta umgänge i förberedelseklassen, eftersom att eleverna dels var för annorlunda och dels för att språket var ett hinder. I citatet med Aaban är det tydligt att han sökte sig efter individer som var från samma land som han själv på grund av att de var mest lika honom.

Nusche (2009) uppger att flyktingar inte ska separeras för länge med andra elever i vanlig klass, då detta kan utgöra hinder för integrationen i skolan. Ashgari (2022) menar att när nyanlända

placeras i vanlig klass så kan det finnas en svårighet med att bilda vänskapsband med de svenskfödda barnen. Trots att några av intervjupersonerna utvecklade vänskapsband med elever i ordinarie klass, så framkommer det i samtliga intervjuer att det var väldigt svårt att få vänner i just den klassen. Nedan presenteras ett utdrag från intervjun med Kamal som beskriver just svårigheten med att utforma vänskap med studenter i den vanliga klassen:

Jag tyckte det var jobbigt speciellt i början. Jag hade lärt mig svenska i förberedelseklassen, men inte så bra. Men jag kunde lite. Det var jobbigt att prata svenska med de andra eleverna eftersom att jag var osäker på svenskan. Jag var mest tyst och för mig själv, detta gjorde att jag inte hade vänner i den vanliga klassen. (Kamal, 23 år)

Det som sätter hinder för att bilda nätverk för flyktingelever kan förklaras utifrån socialisationsteorin, där individer tar över roller utifrån en social kontext. Dessa roller utformar människors identitet genom socialisationsprocessen. Flyktingar måste enligt Stier genomgå en omsocialisation för att passa in i en ny kultur. Alla intervjupersoner var nya till Sverige när de började grundskolan. Denna omsocialisationsprocessen var därmed pågående för många av de nyanlända. Att många av intervjupersonerna hade svårt med att bilda vänskap kan därmed bero på att de inte hade genomgått omsocialisationsprocessen. De har inte internaliserat den rådande kulturen i form av språkanvändning, beteendemönster, vanor, normer och värden med mera. Detta sätter hinder för de nyanlända att utforma relationer med andra elever i vanlig klass, då de inte har förenats med kulturgemenskapen.

5.5 Upplevd syn på flyktingar från andra elever

Intervjupersonerna beskriver även sina erfarenheter kring reaktionerna från omgivningen i samband med att ha gått i förberedelseklassen. Nusche (2009) konstaterar att placeringen av studenter i förberedelseklass kan utgöra en stigmatiserande effekt, då eleverna ofta inte får samma undervisning och skolgång som andra elever. Vidare kan enligt Beckers (2007) teori om kollektivt avvikande där en grupp människor, som exempelvis flyktingar, kan stämplas som avvikare utifrån sin omgivning. Detta fenomen tydliggörs i samtliga av intervjupersoners svar på grund av placeringen i förberedelseklassen. Naseefa uppger i citatet nedan hur andra elever skratta åt de nyanlända eleverna i skolan:

[...] Efter en tid började jag se att andra elever skrattade åt oss som gick i förberedelseklass. Jag visste inte varför men nu vet jag att det var för vi var flyktingar. De kallade oss för black ops, den klassen jag gick i. Det var ett smeknamn för förberedelseklassen. (Naseefa)

Citatet beskriver hur Naseefa och andra flyktingar blev skrattade åt på grund av att de gick i förberedelseklass. Utifrån teorin om kollektivt avvikande måste gruppen avvikare identifieras och stigmatiseras. När en grupp stämplas som avvikare på grund av de regler som råder, vill omgivningen bestraffa personerna och ställa dem till rätta. Detta har på ett tydligt sätt skett utifrån Naseefas citat då det i skolan fanns uppfattningar om att flyktingar är avvikande. På grund av stämplingen som avvikare har omgivningen försökt att bestraffa avvikarna genom att skratta åt dem precis som Naseefa har uppgett i intervjun. Även uppges av Ashgari (2023) att liknande fenomen kan inträffa när nyanlända stöter på hierarkier och strukturer i skolan som kan leda till exkludering. Två av intervjupersonerna beskriver att de inte har haft några problem med att komma som flykting till skolan, medan resten uppger att de har haft någon dålig erfarenhet. Precis som Naseefa, beskriver även Canab sin dåliga erfarenhet av grundskolan där han blev exkluderad på grund av att han kom som en flykting:

Det var normalt i början (att gå i förberedelseklass) och sen blev man mobbad och utanför. De började att kalla oss för flyktingar och sedan vet man inte ens vad flykting betyder. Jag tänkte vad är det som händer, man måste ju kunna lära sig språket. Jag kan ju inte komma hit och kunna språket redan. (Canab, 22 år)

Utifrån Canabs citat är det tydligt att han och andra elever i förberedelseklassen blev stämplade som avvikare. Även uppger Canab att flyktingeleverna blev mobbade och kallade för flyktingar under tiden de gick i förberedelseklassen. På grund av stämplingen blev även Canab bestraffad av de andra studenterna genom mobbning. I teorin om kollektivt avvikande konkluderas även att den stämplade blir betraktad som utanförstående, där individen inte alltid accepterar den regel han dömts utifrån. Även är detta synligt i Canabs citat då han i citatet inte accepterar utanförskapet, utan argumenterar att man måste gå i förberedelseklass för att lära sig språket.

Samtliga av intervjupersonerna uppger att det var svårt att kommunicera med de andra eleverna i förberedelseklass. Trots detta så hade alla intervjupersoner någon typ av förhållande med eleverna i förberedelseklassen. Borak uppger i citatet nedan att han hade det svårare att bilda vänskapsband med studenter i vanlig klass:

[...] Jag kunde inte så bra svenska. Ingen förstod mig heller. Jag hade inga förhållanden med eleverna. Jag märkte att många av dem (eleverna i vanlig klass) inte tyckte om mig. De pratade bakom min rygg och tyckte att jag var konstig för jag kom som ny i Sverige. Men efter ett tag blev det lättare. Jag lärde mig svenska mer och fick två vänner i klassen [...]. (Borak, 24 år)

Borak uppger i citatet att han hade det svårt att bilda förhållanden med de svenska eleverna på grund av att han var ny vilket mottogs på ett dåligt sätt. Han berättar att de svenska eleverna pratade bakom hans rygg och ingen ville bli hans vän. Stier menar att det utifrån socialisationen framkommer attityder, fördomar och stereotyper i individens sociala påverkan. Även omfattas den sociala påverkan av kognitiva föreställningar som moral, språk, könsskillnader, roller och beteenden. Detta kan förklara varför de svenska studenterna uteslöt Borak från klassen, då det möjligtvis fanns inlärd stereotyper om flyktingar som baserades på olikheter. I Boraks fall var språkskillnaden en olikhet samt en faktor som gjorde det svårt att bygga förhållanden med de svenska studenterna. Detta kan konkluderas utifrån Boraks citat då han till slut bildade vänskapsförhållanden när hans språkkunskaper i svenska ökade. Salam et al menar att en positiv skolmiljö är väsentlig för flyktingars anpassning, vilket uppmärksammas i Boraks citat då skolgången underlättades när relationer skapades.

5.6 Flyktingars utformande av socialt nätverk

Majoriteten av intervjupersonerna uppger att det var svårt att utforma ett socialt nätverk i skolan. De flesta berättar att trots svårigheten så lyckades de med att utveckla ett umgänge över tid. Canab berättar att han pratade med alla i förberedelseklassen, vilket gjorde att han hade utvecklat vänskap med andra nyanlända. Sedan berättar han i citatet nedan hur vänskapsband bildades i

vanlig klass, där han uppger att han redan kände personer vilket gjorde att vänskap upprättades snabbare:

[...] Jag pratade med alla i förberedelseklassen. Och när jag kom till vanlig klass hade jag fått vänner snabbt, eftersom jag kände dem innan jag kom till vanlig klass. Jag spelade fotboll med killarna utanför skolan, där jag bor i Åkarp. Och där lärde jag känna många av mina vänner. Åkarp är ju litet (haha). [...] (Canab).

Canab förklarar att han fick ett umgänge när han sedan blev placerad i vanlig klass. Han berättar att hans grundskola var belagd i en mindre ort i Sverige. Även berättar han att det var enklare att hitta ett umgänge på grund av att han bodde i en mindre ort. Canab var en av de intervjupersonerna som bodde i en liten ort, precis som två andra intervjupersoner. Att intervjupersonerna som bodde i mindre orter hittade umgänge kan enligt Öhrn et al (2023) bero på att det finns en större solidaritet på mindre platser. Känslan av att alla känner alla, menar hon bidrog till känslan av större sammanhållning. Öhrns et al (2023) beskrivning kan utvinnas från Canabs citat då han lyckades få ett socialt nätverk redan utanför skolan eftersom att han bodde i en mindre ort. Att det är lättare att hitta ett socialt nätverk i mindre orter kan även förklaras utifrån Habermas teori om social integration. Habermas menar att täta och kollektiva gemenskaps- och solidaritetsband är baserade på kollektiva föreställningar och moraler. Även menar han att starka relationer grundas på normativa samförstånd mellan individer och den sociala integrationen. Dessa gemenskap och solidaritetsband som Habermas beskriver kan möjligtvis se annorlunda ut på olika platser. Canab och de andra intervjupersonerna som har utvecklat ett umgänge i de mindre orterna, kan ha anammat det rådande normativa samförståndet i sina orter. Detta kan ha bidragit till ett utformande av ett nytt socialt nätverk, då intervjupersonernas föreställningar och moraler börjar likna de som bor i samma ort. Precis som Canab hade Naseefa även utvecklat ett socialt nätverk både med elever i förberedelseklassen och med elever i vanlig klass. Nedan beskriver Naseefa hur hans sociala nätverk utformades i den vanliga klassen:

[...] Vissa var hjälpsamma. De tog in mig i klassen. Jag hade lärt mig mer svenska, så jag förstod var eleverna sa. Sedan kunde jag prata mer svenska. De hade en person i klassen

som kallades för “friends” och han skulle se till så att alla hade någon att umgås med. Så han kom fram till mig direkt och pratade med mig. Hans vänner pratade med mig sedan också. [...] (Naseefa)

Nusche betonar att förberedelseklass kan fungera bra för att de nyanlända ska få en grundläggande utbildning. Detta ger de nyanlända förutsättningar för att bättre kunna anpassas i skolan. Fokuset på att lära ut det svenska språket och kulturella mönster var av vikt för att flyktingelverna skulle kunna integreras på bästa sätt (Ashgari 2022, s. 161). Naseefaa beskriver i citatet ovan att han hade lärt sig mer svenska i förberedelseklassen vilket gjorde kommunikationen med andra elever bättre. Genom att skolorna har fokuserat på att lära flyktingarna eleverna svenska, kan detta ha varit en anledning till att många av intervjupersonerna har lyckats att upprätta ett socialt nätverk. Detta påstående stärks av Salam et al (2022) där hon betonar att flyktingar får möjligheten att få nya vänner och anpassa sig enklare i skolan när de lär sig språket. Naseefa beskriver även att vissa elever i den ordinarie klassen var hjälpsamma och tog in honom i klassen. Utformningen av hans sociala nätverk kan beskrivas utifrån Stiers teori om socialisation, där individer lär sig om kulturens beståndsdelar genom samspel med andra människor. Genom att Naseefa interagerar med de andra eleverna förstår han hur han ska bete sig och hur sociala interaktioner i den nya skolan fungerar. När flyktingelever samspelar med andra elever ökar kunskapen om mottagarlandets sociala aspekter, vilket möjliggör flyktingarnas nätverksskapande.

6. Avslutande diskussion

I denna del kommer det resultat som hittats att sammanfattas och sammankopplas till studiens syfte och frågeställningar. Även kommer en kort motivation av studiens innebörd att redogöras för. Sist kommer förslag på fortsatt forskning och fördjupning i andra områden i samband med studiens ämne att kartläggas.

Syftet med denna undersökningen har varit att förstå vad för erfarenheter flyktingar som kom år 2015 hade av processen att gå i förberedelseklass och sedan i vanlig klass utifrån deras sociala

nätverk i den svenska grundskolan. Det uppenbarar sig att det sociala nätverket såg olika ut för alla intervjupersonerna. Samtliga av intervjupersonerna uppgav att de hade väldigt svårt med att upprätta ett socialt nätverk genom hela skolgången. Hälften av intervjupersonerna uppger att de inte hade något socialt nätverk i början av skolgången. Resten av intervjupersonerna betonar att de utvecklade ett socialt nätverk relativt tidigt i samband med deras skolgång. Det som är gemensamt för alla intervjupersoner är att de någon gång under skolgången lyckades utforma ett socialt nätverk, trots svårigheterna i början.

Alla intervjupersoner uppgav att språket var det största hindret för att utforma ett socialt nätverk och integrera sig i skolan. Det svenska språket som hinder är gemensamt för alla intervjupersoner, men erfarenheten i samband med hindret var annorlunda för intervjupersonerna. För vissa av intervjupersonerna var sökande efter individer som kunde samma språk och hade liknande kultur aktuellt, där de under hela sin skolgång nätverkade med de elever som tidigare gick i samma förberedelseklass som de själva. Valet att nätverka med elever som tidigare också gick i förberedelseklass, grundades i att det svenska språket hindrade intervjupersonerna från att nätverka med elever i ordinarie klass. Samtliga av intervjupersonerna berättade att de var osäkra på sin svenska vilket utgjorde ett hinder för att upprätta ett socialt nätverk och integrera sig i den ordinarie klass.

Hälften av intervjupersonerna beskrev även andra elevers synvinkel när de kom som nya. Samtliga av intervjupersonerna upplevde att placeringen i förberedelseklassen utgjorde en negativ syn på de nyanlända. De uppger att de blev skattade åt och utsatta för mobbning när de gick i förberedelseklassen. Samtliga intervjupersoner uppger att andra elevers syn förhindrade ett nätverksbildande även i ordinär klass, då de nyanlända ansågs vara annorlunda. Denna negativa syn på de nyanlända satte hinder för integrationen för samtliga intervjupersoner, vilket försvårade nätverksbildandet.

Trots att alla intervjupersoner beskriver att det var svårt att införskaffa vänner när de började skolan, så uppger alla att de till slut lyckades utforma ett socialt nätverk. Samtliga uppger att de både nätverkade med elever i både förberedelseklassen och sedan i den ordinarie klassen, där ett socialt nätverk upprättades relativt snabbt. Även berättar vissa av intervjupersonerna att ett

socialt nätverk endast var aktuellt i förberedelseklassen, där samma nätverk var fortgående när de placerades i ordinär klass i exempelvis raster. Någon av intervjupersonerna angav att han hade bekantskap med vissa elever redan innan skolgången, vilket satte roten för nätverksbildandet. Även uppger samtliga att de utformade ett socialt nätverk i ordinarie klass, där vissa av eleverna var mer välkomnande än andra och ett socialt nätverk kunde utformas över tid.

Denna studie är av vikt för att förstå flyktingars erfarenheter i förberedelseklass och ordinarie klass, utifrån deras sociala nätverk och sociala integration. Studien är viktig för att belysa vad för roll det sociala nätverket har för flyktingars etablering i grundskolan, som kan studeras genom att intervjua individer som har varit tvungna att lämna sitt land och fly till ett annat land med ett främmande skolsystem. För sociologer kan forskning om vikten av flyktingars sociala nätverk bidra till att studera hur flyktingar kan få hjälp med att skapa mening i vardagen. En ökad förståelse för flyktingars erfarenheter kan utöka hur flyktingar kan bemötas på bästa sätt, eller så kan exempelvis föreningar upprättas som utgör meningsfullhet för flyktingar i Sverige.

I denna studie har intressanta synvinklar och frågor uppenbarats för mig som hade varit betydelsefulla att studera vidare. Exempelvis att undersöka flyktingarnas akademiska progression i förberedelseklass och ordinarie klassen eller att undersöka vidare varför vissa flyktingar utvecklar ett socialt nätverk i den dominerande kulturen och varför vissa inte gör det alls. Att även studera vilka faktorer som påverkar flyktingars integration och varför denna process kan se olika ut för olika flyktingar skulle även vara intressant.

7. Referenslista:

Ashgari, H. (2022). *Teacher's stories about teaching newly arrived refugee youths at a vocational upper secondary school in Sweden*. pp 1-26. Doi: 10.24834/educare.2022.3.7.

Avalos B. (1992). *Education for the Poor: Quality or relevance?*. British Journal of Sociology of Education Volume 13, 1992 - Issue 4. Pages 419-436.

<https://doi.org/10.1080/0142569920130402> Hämtad: 2024-05-02.

Backlund Å, Thoren K, Lundström T. (2021). *Socialtjänstens respons på "flyktingkrisen": Mottagandet av ensamkommande barn*. Socialvetenskaplig tidskrift. 28(1):75-94. Doi: 10.3384/SVT.2021.28.1.4075

Becker H.S. (2007). *Utanför, avvikandets sociologi*. Carlshamn: Arkiv förlag.

Bostjan, N. (2022). *Mass Migrations as a Messianic Event? Rereading Agamben's State of Exception in Light of the Refugee Crisis in Europe*. Law, Culture and the Humanities, Vol. 18(2) 272–289. DOI: 10.1177/1743872117703717.

Brljavac B. (2017). *Refugee Crisis in Europe: The Case Studies of Sweden and Slovakia*. Journal of Liberty and International Affairs. pp. 91-7.

<https://heinonline-org.ludwig.lub.lu.se/HOL/Page?handle=hein.journals/jlia3&div=24> Hämtad: 2024-03-21.

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3. Uppl. Stockholm: Liber.

Denscombe, Martyn. (2018). *Forskningshandboken - för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 4. Uppl. Lund: Studentlitteratur AB.

Habermas, J. (2010). *Den postnationella konstellationen*. Göteborg: Daidalos.

Jiménez - Bandala C.A., Andrade L.A. (2017). *Education, Poverty and The Trap of Poor Countries in The Face of Development*. Journal on Efficiency and Responsibility in Education

and Science, Vol. 10, No. 4, pp. 101-108, online ISSN 1803-1617. Doi: 10.7160/eriesj.2017.100402.

Karlsson - Häikö T. (2018). *Kartläggning av nyanlända elevers kunskaper i bild i Sverige*. pp: 1-7. <https://gup.ub.gu.se/file/207600> Hämtad: 2024-04-29.

Migrationsverket. (2022). *Den stora utvandringen ett hot mot nationen*. <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Pressrum/Vanliga-fragor-fran-journalister/Historik.html> Hämtad: 2024-03-21

Nusche, D. (2009). *What Works in Migrant Education? A Review of Evidence and Policy Options*. Head of Publications Service, OECD. <https://doi.org/10.1787/19939019> Hämtad: 2024-04-07.

Parsons, T. (1951). *The social system*. Glencoe, Illinois: The Free Press.

Peters L, Engelen P.J, Cassimon D. (2013). *Explaining refugee flows. Understanding the 2015 European refugee crisis through a real options lens*. Vol. 17 Issue 4, p1-20. 20p. Doi: 10.1371/journal.pone.0284390

Rohr-Garztecki, M. (2016). *What Is a Refugee?*. Polish Quarterly of International Affairs, Vol. 25, Issue 4 pp. 122-129. <https://heinonline-org.ludwig.lub.lu.se/HOL/Page?handle=hein.journals/polqurint25&div=52> Hämtad: 2024-04-01.

Salam Z, Gajaria A, Wahoush O, Nouvet E. (2022). *“What was your home country like?”- Syrian refugee youths’ experiences of school belonging*. Australian Psychological Society, VOL. 40, NO. 2, 181–189 <https://doi.org/10.1080/20590776.2022.2111209>. Hämtad: 2024-03-21.

Sandström L. (2023). *Asylsökande flyktingar och den svenska ”tryggheten”*. Sociologisk forskning Vol 60 nr 1. <https://doi.org/10.37062/sf.60.24453> Hämtad: 2024-05-02.

Skolverket. (2015). Skolgång för nyanlända elever, exempel och inspiration från kommuner. ISBN: 978-91-7585-268-3.

<https://skr.se/download/18.5627773817e39e979efb1eda/1643211147001/7585-268-3.pdf>

Hämtad: 2024-04-29.

Stier J. (2004). *Kulturmöten, en introduktion till interkulturella studier*. 3. Uppl. Lund: studentlitteratur.

UNHCR. (2016). *65,3 miljoner på flykt i världen 2015 - fler än någonsin*.

<https://www.sverigeforunhcr.se/blogg/653-miljoner-pa-flykt-i-varlden-fler-an-nagonsin-tidigare>

Hämtad: 2024-03-21.

Öhrn E, Beach D, Johansson M, Rönnlund M, Rosvall P.Å. (2023). *Rural Education and Integration: A Follow up Study of the 2015 Reception of Young Migrants in Sweden*. Australian and International Journal of Rural Education, 33(2), 1–15.

<https://doi.org/10.47381/aijre.v33i2.417>. Hämtad: 2024-03-21.

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1:

Informationsbrev

Hej!

Jag går på Lunds universitet på sociologiprogrammet, där jag är på min sista termin och ska skriva min kandidatuppsats. Syftet med min studie är att undersöka det sociala nätverket för flyktingar utifrån deras erfarenheter av processen att bli placerade i förberedelseklass och sedan i

en ordinarie klass. Jag letar just nu efter intervjupersoner som kan besvara frågor i en intervju, antingen digitalt eller träffas på en plats.

Jag söker deltagare som har varit en flykting som anlände år 2015 till Sverige och har gått i grundskolan i Sverige. Även söker jag efter intervjupersoner som har gått i förberedelseklass och ordinarie klass, och minns vilka erfarenheter de haft av den svenska grundskolan. Om du är intresserad eller känner någon som är villig att delta, är det bara att kontakta mig på mailet nedan.

Med vänliga hälsningar,

Neira Ruznic

Mitt mail:

ne6023ru-s@student.lu.se

8.2 Bilaga 2:

Samtyckesblankett

Blankett till samtycke om att delta i studien där det sociala nätverket för flyktingar utifrån deras erfarenheter av processen att bli placerad i förberedelseklass och sedan i en ordinarie klass undersöks.

Samtycket ges genom att skriva på i blanketten nedan, där du godkänner att delta i studien om hur ditt sociala nätverk såg ut i den förberedande och i den ordinarie klassen i svenska grundskolan.

Samtycke:

- Mitt deltagande i studien är frivilligt, och jag vet även att jag när som helst kan avbryta min medverkan.
- Jag är medveten om att min identitet kommer att anonymiseras.
- Jag har blivit informerad om studiens syfte.
- Jag är medveten om att de svar jag uppger kommer att publiceras i Lunds universitets publikationsdatabas, som allmänheten kan läsa.
- Jag är medveten om att svaren som jag uppger kommer att bearbetas och dokumenteras.

Datum:.....

Namnsteckning.....

Namnförtydligande.....

8.3 Bilaga 3:

Intervjuguide:

Inledande frågor:

Hur gammal är du?

Vilket land kommer du ifrån?

Vilket år kom du till Sverige?

Kom du till Sverige själv, med familjen eller någon annan?

Gick du i skolan i hemlandet?

Utbildning

Har du gått i grundskolan i Sverige?

Vilket år började du på grundskolan i Sverige?

Hur gammal var du när du började grundskolan?

Gick du i förberedelseklass i Sverige?

Gick du en språkintruktionsklass i skolan i Sverige?

Vilka ämnen läste du i förberedelseklassen?

Vad hade du för förhållande med lärarna?

Vad tyckte du om i skolan och vad var mindre bra?

Var gick du i skolan?

Vad tyckte du om att gå i förberedelseklassen?

Fick du hjälp av lärarna i förberedelseklassen?

Lärde du dig svenska i förberedelseklassen

Hur länge tog det för dig att lära dig svenska?

Hur länge gick du i förberedelseklassen?

Blev du sedan placerad i vanlig klass efter förberedelseklassen?

Vad tyckte du om att gå i vanlig klass med de andra studenterna?

Socialt nätverk i skolan

Hur lärde du känna nya människor i Sverige, vart lärde du känna dem?

Vilka umgicks du med?

Hur var relationen med studenterna i förberedelseklassen?

Hur var förhållandet med studenterna när du sedan blev placerad i vanlig klass?

Hade du svårt att få kontakt eller umgås med de svenska eleverna? Förklara gärna.

Hur såg ditt sociala nätverk ut under din skolgång i grundskolan i Sverige?

Integrationen i samhället

Finns det någon hjälp som du önskade få i skolan när du var ny i Sverige?

Hur kan Sverige hjälpa nya som kommer?

Vad tror du är ett hinder för att nyanlända ska kunna integreras i det svenska samhället?

Avslutande frågor?

Finns det något mer du vill säga?

Tycker du att jag har missat något som du anser är viktigt?